

Юрій БЕРЕЗА

Бібліотека "ПЕРЕЦЬ.
Весела республіка"
Передплатний індекс
60194

СЛОВО — ГОСТЮ!

Бібліотека журналу “ПЕРЕЦЬ. Весела республіка” №18-2018

Юрій БЕРЕЗА

СЛОВО – ГОСТЮ!

Ілюстрації
Валерія ЧМИРЬОВА

КИЇВ – 2018

ЗМІСТ

ЗАМИЛЬОВКИ

5

ІЗ ГУМОРИСТИЧНО-
САТИРИЧНОГО КЛУНКА

53

КОРОТКИМИ ПЕРЕБІЖКАМИ

61

НАВЧИТЕЛЬ ДУШ

Лаконізм у літературній творчості — справа не з легких. Знаю це й по собі. Інколи так і тягне, й тягне, як було сказано ще в давні часи, «растекаться мыслью по древу». З часом навчився стримувати себе від багатослів'я, а разом і від різного роду красивостей у мові, котрі дуже швидко переростають у те ж саме багатослів'я.

От чому нині, дотягнувши до більш ніж поважного віку й набувши різносферного досвіду, ціную в творчих людях передовсім лаконізм. І тому було дуже приємно прочитати ще в рукопису нову книжку давно знаного мною сатирика і гумориста, однаково сильного і в поезії, і в прозі Юрія Берези. Саме цю книжку, шановний читачу, ти тримаєш зараз у руках.

Не сумніваюся, що книжки Юрія Берези з симпатією і великою повагою до нього читають і його учні. Позаяк Юрій Павлович — їхній колишній учитель. Свого часу він перебрався з рідної Хмельницької області до міста Рівного, де пройшов повний курс філологічного факультету в тамтешньому педінституті. А відтак став учителювати.

Також не сумніваюся, що ця вельми нелегка й супервідповідальна робота стала однією з основ того життєвого багажу, з яким Юрій Береза увійшов і в літературу — до її сатирично-гумористичного крила.

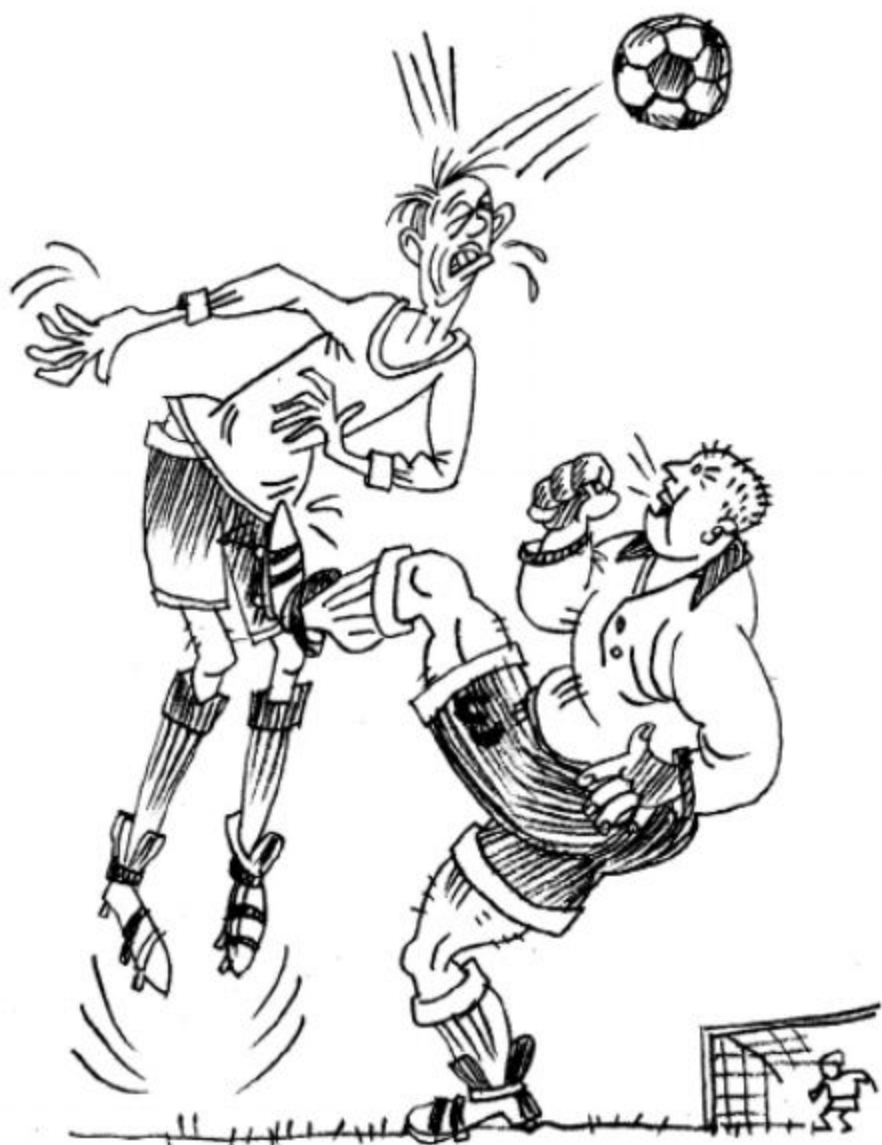
Ні, він не зрадив набутому вчительському фахові. Позаяк кожен талановитий письменник має бути навчителем людських душ — аби вони були світлими душами.

Юрій Береза, на моє глибоке переконання — хороший навчитель. Про це свідчать і відзнаки, котрими вдячна українська громада вшанувала його творчість — премії імені Остапа Вишні, Г. Чубая та Нобельська.

А таки ж правду казали і кажуть люди: сміх і лікує душу, і освітлює!..

Володимир ЧЕПІГА.

ЗАМИЛЬОВКИ

ДАЄШ ВИДОВИЩ!

Команди не грали — творили диво! Два тайми та три години доданого часу футболісти відчайдушно демонстрували чудові стрибки в ноги супернику, палку штовханину, неперевершені удари ліктями в голову, неповторні матюки, незабутні промахи по м'ячу, геніальні удари повз ворота, граціозні падіння на рівному місці, майстерні попадання шкіряним у стійки та перекладини, неабияку шарпанину, непересічну образу суддів, віртуозну техніку показу непристойних жестів на адресу вболівальників, витончене здирання з опікунів футболок і трусів, майстерне жбурляння бутсами в голову один одному, неповторні обміни плювками, класичне взаємокусання за різні частини тіла, божественне вміння падати у штрафних майданчиках, природне повалення кутових прапорців і невимушене скорочення дев'ятиметрової відстані до місця виконання штрафних ударів, гаряче отримання жовтих і червоних карток і неперевершену кількогадинну бійку на початку та в кінці гри, що переросла в небачене досі побоїще...

Єдине, чого забракло футболістам у цьому привабливому поєдинку, була сама гра. Але її можна буде побачити іншого разу, в іншому місці, інших команд. Тож вітаємо вас, шановні любителі грандіозних баталій, з почутим і побаченим. Витріть скупі сльози за покаліченими у цій грі футболістами та суддями, понівеченим майном. Заодно вітаємо з численними серцевими нападами тренерів, медиків, пожежників, поліцейських, представників керівних футбольних структур і коментаторів.

Подібне трапляється не так часто. Лише у день гри цих двох грантів нашого футболу. Та втихомирте своїх діточок, що були разом із вами на цьому побоїщі, і переконайте їх: мистецтво потребує жертв! А головне — футбольну арену не стерли з лиця землі і не було загиблих. А травми заживуть до наступної гри, і команди відновлять свої сили, щоб

знову демонструвати всьому світові непідробні зразки битв за звання чемпіонів серед найзаюшеніших команд, здатних своєю оригінальністю підкорити серця членів найвищих дисциплінарних комісій.

Поспішайте до квиткових кас і заздалегідь займайте місця на трибунах. Адже біля телеекранів і радіоприймачів такої насолоди не отримаєте ніколи. Навіть якщо організуєте грандіозний скандал із дружиною чи тещею.

Футбол — це масовість, це театр, де за чималі гроші 22 самовідданих грубіянів і бездарів дають мільйонам урок величних ойкань, охкань, стогону, вереску та знепритомлень заради справжнього видовища.

Та зарубайте на носі: той, хто вміє тільки віртуозно володіти м'ячем, видавати ювелірні паси і влучно бити по воротах — стовідсотковий егоїст, а не прекрасний футболіст!

Даєш видовищ!

ВАКХАНАЛІЯ

Хоч і єдиний українець на всю єврейську вулицю, хоч і не бажав, хоч і чинив шалений опір, заїхавши навіть одному з нахаб ногою нижче пояса, мені обрізали! Приїхали — і залишили ні з чим. Чирк-чирк-чирк — і хоч вовком вий, жабою квакай. Та ще й за супротив оштрафували.

А що я мав робити? Споглядати, як мені обрізають? Це ж тепер — ні жити, ні вмерти. Сиди й посвистуй. А могли ж змилюватися. Бо хіба я один такий у нашому царському селі? Так ні, терпіння, бач, у них лопнуло, набридло, бач, мої обіцянки слухати.

Обрізання, сказали, є єдиним вимушеним кроком для виправлення ситуації. Бо не реаую на будь-які прохання та вимоги вже п'ять років. Бо я єдиний такий у селі виродок. Та таких тут — десятки! І їм не обрізають, живуть як нормальні люди. А мені — чирк—чирк—чирк! І будь здоровий! Ідіоти!

Якби не батальйон поліцейських і рота гвардійців при підтримці бронеавтомобіля, я їм, обрізальникам, не тільки те місце показав би, на яке сідають. А так пов'язали й обрізали.

Причому бульдога, якого я нацькував на них, пристрелили, а дружину з тещею, що кинулися мені на поміч, у бронеавтомобіль впакували...

Ось уже третій тиждень мучуся. Доведеться зі схованки бідон із «капостою» дістати та розрахуватися. Щоб назад причепили. Бо соромно мені, єдиному українцеві на всю єврейську вулицю, у вільні від шаткування «капусти» дні сидіти на віллі. Без газу, світла та води.

СПІВБЕСІДНИКИ ПЕРЕВЕЛИСЯ

Дивлюся, сусід вийшов із квартири. У спортивному костюмі, адідасівських кросівках і бейсболці... Ага, поспішає на ранкову пробіжку! Але запитую:

— Куди зібралися?

— Розкажу, то й вам захочеться, — сонно проказав сусід.

— Еге, яка ви втаємничена людина! — іронізую. І на тім розходимося...

Дещо пізніше бачу: сусід виходить із квартири з повним чорним кульком. Значить, виносить сміття. Одначе цікавлюся:

— А куди-то лижі нагострили?

— А вам для чого знати? — перепитав сусід і якнайшвидше залишив мене...

Невдовзі спостерігаю, як сусід спускається сходами із псом на повідку. Не інакше, прогуляти звірину взявся. Проте язик за зубами не тримаю:

— Куди курс тримаєте?

Сусід важко зітхнув і відрапортував:

— На танці у нічний клуб! Може, з нами підете?

Почуваюся приниженим, але більше не озиваюся...

Опівдні помічаю: сусід із пляшкою молока та хлібиною повертається додому. Здогадуюся, що пре з магазину. Та не мовчу:

— Звідкіля крекчете?

— З божевільні! — чую у відповідь. — Провідував вашого знайомого. А ви до нього не ходили?

Їсть образа, але даю сусідові дорогу...

Пополудні, дивлюся, чимчикує сусід із вилами на вулицю. Зрозуміло, поспішає на мітинг із підтримки партії Ляшка. Однак перевіряю:

— Куди намірилися?

Сусідове обличчя перекошилося, очі забігали, губи затремтіли:

— Вирішив фермерам допомогти сіно заготовити за миску борщу! А ви коли гарячу страву їли?

Підкосилися ноги, але встояв, поки сусід зник з-перед моїх очей...

Коли засутеніло, очам не повірив: сусід несе додому замість вил коробку шоколадних цукерок. Це факт, що на мітингу з підтримки партії Ляшка перескочив на бік політичної сили Порошенка! Але запитання підкинув:

— Що, в супермаркеті цукерки подешевшали?

— Там дають безкоштовно усім, хто не хворіє на цукровий діабет! — випалив сусід. — А ви, бачу, цієї недуги не позбулися...

Нервовий тик мало не відірвав мені голову, та зціпив зуби і не став давати волю емоціям...

За півгодини — глядь, а сусід вовтузиться біля свого «Запорожця», витираючи ганчіркою йому боки. Безперечно, що готується до виїзду на дачу. Але запитую:

— І чим це займаєтеся?

Сусід на якусь мить перестав витирати боки «Запорожцю», почухав кулаком лоба і пояснив:

— Хочу замаринувати авто! А у вас спецій не знайдеться?

Штрикнуло під серцем, але встрявати в дискусію не став...

За годину потому зауважив: сусід косить бур'ян у дворі! А це означає, що до нього мають завітати свати. Я підійшов, полюбувався працею і попросив довести до відома:

— Невже таким чином прагнете наростити біцепси?

Сусід спересердя плюнув під ноги:

— Буду ліки заготовляти дурням зі словесним проносом!

Мене це зачепило. Проте зробив вигляд, що поспішаю у справах...

За годину сусід у дворі гамселить вибивачкою килима, що підтверджує: цим зайнятися у нього нікому. Але запитую:

— Вікно у Європу прорубуєте?

— Пирог з маком ліплю! — миттєво реагує сусід. — Можливо, вам зліпити?

Уловлюю його злий жарт і забираюся геть...

Коли смеркло, стрічаю сусіда та його дружину у дворі з дитячим візком. Гуляють із онукою! Але не стримуюся:

— І чим зайняті?

Сусід презирнувся зі своєю половиною і розтлумачив:

— До космічного польоту готуємося! А ви не хочете відправитися на Марс?

На душі стало муляко, серце забилося частіше. Тому хутенько полишив турботливе сімейство...

Біля півночі бачу: сусід стоїть під дверима квартири з цигаркою в зубах і попільничкою в руці. Це точно: здійснює останній перед сном перекур! Та все одно підсовую запитання:

— Яку проблему розв'язуєте?

— Виглядаю космічних прибульців, — прошипів сусід. — А ви їх не зустрічали?

І я отримав попільницею в перенісся! Впав... Болить... Але мовчу, бо що вдієш, коли співбесідники перевелися!

АНТИБРАКОРОБСЬКА НОВАЦІЯ

Дружина дістала:

— Зламався ключ від шафи. Двері вже місяць не зачиняються! Щось роби!

І я подався на міський ринок. Вихідний спаплюжив, аби домовитися з продавцем всіляких залізячок про ключа до старої шафи. Ще тиждень пішло на очікування дефіцитного товару.

І придбав. Відразу чотири ключі! Для перестраховки.

Приніс, урочисто вручив дружині. І тут почалося... За чотири дні всі ключі зламалися!

— Якись браковані тобі підсунули! — знову почала допикати дружина. — Іди ще до тих продавців-шахраїв! Нехай толкове продадуть! Бо прийду — порішу!

Подався по справжні ключі... Знайомий продавець уважно вислухав мої претензії, попросив пробачення за неякісний товар надійного постачальника і запропонував за зниженою ціною десять вдосконалених ключів! Щоправда, на вигляд вони були такими ж, як і попередні. Але продавець запевнив:

— Тепер не підведуть! Тільки прохання менше ними крутити!

Та рівно за десять днів дружина всі десять вдосконалених ключів викинула на смітник. Після чого обізвала мене бовдуром і безвідповідальним господарем. І додала резюме:

— Не буде нормального ключа, сам підпиратимеш двері у шафі!

Знову йти на ринок мені не захотілося. Бо стало жаль грошей і самого себе. Тому після кількатижневих роздумів взявся за імпровізацію. Дістав зі схованки кілька списаних дитячих зошитів, що зберігалися як зразок каліграфічної майстерності, порізав їх на частини, склав їх у кілька шарів — і засунув у шпарку між дверима шафи і стій-

кою. І двері — як на замку! Дешево і корисно!

Спершу дружина, глянувши на мою новацію, за голову вхопилася:

— Що люди скажуть?!

Але після згадки про ринкових шахраїв втихомирилася. Так моя новація і прижилася. На зло виробникам бракованої продукції! Нехай нею вдавляться! А коли гості запитують, що це за спосіб замикання дверей, ми з дружиною бадьоро пояснюємо:

— Інноваційний!

Це діє позитивно. Уже п'ятеро наших знайомих, серед яких і директор ТОВ «Меблеві новинки», в себе вдома вдерли замки у шафах і впровадили наш метод порятунку давніх виробів.

Можемо!

ВОДІЙ МАЄ РАЦІЮ

Чекаю годину... Другу...

Нарешті — моя маршрутка! Спинилася. Заходжу, простягаю водію посвідчення:

— Можна по пенсійному?

Водій уважно зміряв мене поглядом і завівся:

— Ти за кого мене маєш?! Молодий і здоровий, як бик, а пільговика із себе корчить!

— Яке «корчить»? — кажу. — Цей документ підтверджує мій похилий вік...

— Ге, — мотнув той натовість головою. — У наш час можна купити навіть посвідчення президента країни! Плати або виходь!

Ще дві години чекати маршрутку не захотілося, бо не було сил і пігулок від артеріального тиску. Змирився з нахабністю господаря керма, заплатив за проїзд і, стоячи під пресингом таких же безпритульних пасажирів, поїхав...

Їду та й думаю: «А водій, напевно, має рацію. Який я ве-

теран? Ще попід руки не водять, за стіни не тримаюся, бороною не трясу, лисиною не блискаю, не задихаюся, помолодіжному завдяки секонд-хенду одягаюся...».

І сором поволі почав розігрівати мої щоки. І навіть я те посвідчення показав? Хіба вже така висока плата за проїзд? Копійки в порівнянні з цінами на курячі яйця чи серцево-судинні медпрепарати. І скільки я їжджу? Раз у місяць, коли дружина посилає пенсію з картки зняти та синові-бізнесменові її переслати для дрібних витрат. А так ходжу пішки. Для стабілізації артеріального тиску після недавнього гіпертонічного кризу.

Тож заплатив — і мовчи, не припинююся, не роби із себе того, ким ти насправді не є. Все одно не повірять, як ось цей маршрутний тип. Тільки прилюдно облають, а то й з маршрутки викинуть як заклятого шахрая! Добре, що без цього обійшлося. Бо могло бути гірше. Зрештою, тішся, що тебе молодим і здоровим, як бик, вважають. Не кожен у такому віці цього удостоюється...

Того ж дня заховав вдома пенсійне посвідчення якнайдалі. І ніколи нікому його не показую. Більше того, коли сідаю в день отримання пенсії в маршрутку, плачу за проїзд на півроку наперед. Щоб знали: старість сидить тільки в моєму нутрі. І лише коли мене в маршрутку внесуть на ношах, тоді й попрошу провезти мене по пенсійному. Бодай разок.

ДО ПЕНСІЇ ДОТЯГНУ

Пропрацював півроку в школі. Мовником.

І чи не кожен день після перевірки учнівських зошитів намірявся втопитися.

Але кінець моїм намірам обірвав мудрий першокласник Петрусь:

— А ви, Іване, Івановичу, над нашими писаннями не мучтеся. Принесли зошити додому — і в грубку. А насту-

пного дня кажіть, щоб ми завели нові. І кози будуть цілі, і вовки ситі.

Взяв пораду на озброєння, бо хотів жити, бо мудрий Петрусь був сином директора школи й, очевидно, запозичив передовий досвід роботи з учнівськими зошитами саме в батька.

І вчительські будні стали справжніми святами. Поки не дочекався звільнення з роботи за перевиконання плану випуску відмінників та не отримав запрошення на роботу в редакцію газети. На посаду коректора.

Тут таки добився того, що мене одного вихідного витягли з річки як утопленика, якого вдалося повернути до життя. А померти у глибокій воді мене примусило писання редактора газети, що ходив у заслужених. У порівнянні з учнівськими самостійними чи контрольними, його матеріали не піддавалися жодним правкам. І кидати їх у грубку не було можливості, бо газета не могла виходити у світ із порожніми сторінками. Відтак вихід із глухого кута був один: переписувати редакторіві тексти з початку і до кінця, наближаючи їх до журналістських шедеврів.

Колеги співчували. Поки редактора не послали на підвищення у журнал «Суцільна грамотність» і поки я щільно не взявся за їхні матеріали. А тоді вони самі зібралися втопити мене в річці.

Але порятувало те, що газету ліквідували як таку, що залишилася без передплатників. Про це якимось чином дізнався колишній першокласник, а нині директор ресторану Петро Товкач. Він і запропонував мені мити посуд у його закладі. Ця, сказав, робота — не перевіряння текстів. До стресових ситуацій від того, хто і як з них їв, не доведе.

Там і працюю. З натхненням і вірою, що до пенсії таки дотягну.

ПОМСТА

Жмикрутко прокинувся на світанку й розпочав ранкову молитву:

— О, який мій колега нахаба! Який хитрий ідіот! Знаючи, що мене обслуговує оператор зв'язку «Київстар», а його — «МТС», зателефонував і попросив з'єднатися з ним через секунду, бо, мовляв, є важлива новина. А я, дурень у квадраті, нічого лихого не запідозрив, перетелефонував. І той заходився таку історію плести, що я забув, хто кого набрав. І таким чином виговорив усі кошти, що були на рахунку. Слухав би й далі того пройдисвіта, однак оператор не дозволив. Зараз я віддячу йому тим самим...

Жмикрутко задоволено посміхнувся і набрав номер мобільного свого кривдника. Як не дивно, в цю ранню пору господар уже не спав.

— Алло, це ви, Панасе Панасовичу? — чемно запитав Жмикрутко. — Пробачте, що турбую в таку рань. Але є досить цікава інформація, що стосується вашої персони. Перетелефонуйте, будь ласка, бо в мене на рахунку кошти закінчуються...

І хотів було вимкнути телефон. Та в цю мить Панас Панасович сказав:

— Хвилинку, я хочу вас потішити. Вчора мимоволі підслухав, що шеф хоче підвищити вас по службі. Яку планує дати посаду, не розчув, але готуйте могорич. Бо відомо одне: ваша місячна зарплата складе, знаєте, скільки гривень? Як назву суму — Богом себе уявите! Та перш ніж назвати, розповім передісторію...

І Панас Панасович із неабияким натхненням почав оповідати Жмикруткові про те, що підштовхнуло шефа на такий благородний вчинок щодо рядового офісного лайдака.

Жмикрутко, ковтаючи слину, так прилип до слухавки, що отямився, коли дружина запитала:

— Ти що, сьогодні на роботу не йдеш? Уже дев'ята година!

— Ну все, Панасе Панасовичу, — спохопився Жмикрутко. — Дослухаю вас в офісі.

І в цю ж секунду мобільний запікав, даючи знати, що вчора поповнений рахунок повністю вичерпався. Однак святковий настрій затьмарив почуття скнарості. І Жмикрутко заспішив на роботу...

— Ось і я! — з порога радісно доповів Жмикрутко Панасу Панасовичу і замість привітання попросив розповідати далі про шефові наміри.

Але Панас Панасович раптом сказав:

— Не гнівайтесь, друже, але ця історія — звичайнісінький жарт, адже сьогодні — 1 квітня!

Жмикрутко хвилин п'ять постояв у дверях кабінету, а опісля там і присів, прошепотівши під ніс:

— Яке ж ти стерво... Треба міняти оператора...

ПІД ПРИКРИТТЯМ

Лише на схилі віку, але втік. Від тещі.

І відразу потрапив на очі колишньому успішному однокурснику, який уже тривалий термін мучився на посаді ректора університету.

Розповів про удачу, попередивши, що від тещиноного переслідування, напевне, ніде не заховатися.

Колишній однокурсник миттєво продемонстрував свої організаторські здібності.

— Так, — сказав задумливо він. — Вихід один: житимеш у студентському гуртожитку. Під прикриттям. Як університетський сантехнік. Під вигаданим прізвиськом. А зовнішність змінимо негайно!

І повів мене в місцеву перукарню, де мені приклеїли вуса та бороду і вистригли на голові лисину.

Тож почав жити під прикриттям. На свіже повітря виходив із гуртожитку тільки вночі, знаючи, що теща в цю пору зайнята пошуком чергових коханців. Заодно відвідував

нічні супермаркети, запасаючись продуктами харчування. А вдень виконував обов'язки університетського сантехніка в межах гуртожитку.

Таким чином пропереховувався від тещі двадцять літ і три дні, переживши ректора університету та двох його наступників.

Аж тут почув від студентів, коли пробивав унітаз у туалеті від їхніх харчових надлишків:

— У гуртожитку — комісія!!!

Мене пройняло холодним потом. І я швиденько забарикадувався у своїй кімнаті, побоюючись, що цю комісію могла очолити моя теща.

Через хвилину двадцять у двері затарабанили. Настирливо і гучно:

— Відчиняйте! Це Михайлівна — начальник студентського містечка і колишній інспектор колонії суворого режиму. Хочу перевірити, як ви економите матеріальні ресурси університету!

Ага, подумав я, вже чогось теща Михайлівною прикидається. Немає дурних. Мовчатиму, ніби давно помер. А двері не виб'ють, бо коли поселявся, ректор як колишній однокурсник наказав встановити в кімнаті подвійні броньовані двері, бо, мовляв, тут мешкатиме досить цінний для закладу спеціаліст!

Лежу на дивані, затамувавши подих, не озиваюся.

Потарабанила, поматюкалася Михайлівна — та й почовгала разом із членами комісії геть.

Наступного дня питаю вахтера:

— А хто то був?

— А, — махнув рукою той. — Начальство прислало комісію, щоб з'ясувала, якими електроприладами хто в гуртожитку користується, як економить електрику та береже тепло в кімнаті. Бо фінансова криза нахлинула...

— Зрозуміло, — сказав я. — У мене постійно багато роботи. Тож у кімнаті не застати. Я ось на папірці напишу, чим

користуюся. Передасте.

І вивів: «Кімната №39. Маю вітчизняного холодильника першого випуску із приставними дверима, лампочку «сімдесятип'ятку», радіоприймача на три програми та столітню праску. Тепла не економлю, бо обзавівся серцевою недостатністю першого ступеня на гіпертонією, а тому потребую постійного свіжого повітря. Сантехнік Грабченко».

Не викрутився. Через кілька днів Михайлівна найняла спецназ із колонії суворого режиму і взяла штурмом мою кімнату. Зв'язала і передала в руки... тещі, яка причинила мене в льоху на невизначений термін як невинуватого зятя.

Сиджу в тещиній холодній темниці, тамую голод квашеними огірками, а спрагу — розсолем і роздумую над тим, хто познайомив мою тещу з начальником студентського містечка Михайлівною? І тільки ось, у день Святого Миколая, пригадав, що теща перед весіллям якось похвалилася: «Будеш воду каламутити, любий зятю, — голову відкручу! Я маю досвід, адже п'ять рочків сиділа у колонії суворого режиму!». А я сприйняв тоді це як жарт...

А й справді, від тещі ніде не заховаєшся. Навіть живучи у студентському гуртожитку під прикриттям. Треба налагоджувати з нею дружбу. Інакше у льоху доведеться зустрічати своє вісімдесятиліття, оскільки теща неоднораз заявляла, що переживе всіх! А йй, за моїми припущеннями, ніні всього-на-всього — під сотню.

МИСЛИТИ ПОЗИТИВНО!

Все, відмучився у високосному. У новому році мислити лише позитивно! Щоб настрої не падав і ворогів меншало. Подумав так, вислухав од дружини півгодинну лекцію на тему: «Скільки можна падати на новорічну ялинку?» — і подався на роботу.

Іду, в голові гупає, у нутрі вулкан прокидається, хочеться

вовком вити, але налаштовую себе на позитив: «Трохи потіпає — і мине. А там за фірмовими турботами й зовсім відпустить. Головне — не панікувати, не гризти собі душу».

Пришвидшив ходу. Аж раптом:

— Андрію!

Підняв очі: знайомий.

— А, з Новим роком! Пробач, але поспішаю — проблем багато, — не зупиняючись кажу.

І в ту ж мить проскочила думка: «Які проблеми? Звичайні завдання попереду. Не варто ускладнювати». Тож виправився:

— Тобто жодних проблем!

А знайомий відразу:

— Тоді стоп! І в мене жодних проблем. Встигнемо ще напрацюватися. Пішли у «Все до чаю». Як-не-як, Новий рік зустріли!

І потягнув мене у забігайлівку...

Висунувся із забігайлівки. Аж тут — Петро Мантачка, прибічник опозиційних сил, якого при кожній зустрічі ганьблю. Але почав з позитиву:

— О, ангел царя межигірського пурхає! З новими надіями на доступ до державного корита!

А Мантачка як вмантачить мені межі очі! Аж хміль з голови вискочив! Поки оговтувався і думав, як чинити далі, опонент зник.

Кліпнув очима двадцять разів для профілактики і взяв курс на фірму. Та за квартал від місця призначення здибав першого в області хабарника Альфреда Агата. І не втримався, щоб похвалитися:

— Хто вміє за чужий рахунок розкошувати, той і людиною почувається!

Агат — мене в обхват! І так стиснув, що ребра затріщали:

— Дякую, брате, за комплімент! Наступного разу у рай відправляю!

І пропав, як мій ранковий оптимізм.

На роботу приплентався за декілька хвилин до обідньої перерви. Хотів було пробачення в начальника попросити за запізнення, щоб скандал пригасити. Та начальник заходився мене цілувати і пальто з мене стягати:

— Андрію Васильовичу, хутчій до столу! Ми без вас тут замаринувалися!

І за мить шефів робочий стіл перетворився на новорічний. Збіглися колеги — і свято продовжилося...

Коли прокинувся під столом, хотів вголос заволати: «Який я ідіот! Я ж налаштувався на позитив!».

Але отримав жіночим чобітком у зуби — і виліз із-під столу, вхопив миску із залишками холодцю й зацідив нею в тостуючого! Вмить його адресати накинулися на мене з кулаками. Причастили так, що аж вдома отямився.

Лежу на дивані в обнімку з директором фірми, обмінююся з ним перегаром. А дружина стоїть над нашими головами і чихвостить:

— Божевільні! Приїхали на «швидкій», подарували чийось в шоколаді перуку і лягли перекурити!..

— Навіщо така агресія? — кажу спокійно. — Новий рік треба починати з позитиву. Тоді й всі дванадцять місяців будуть позитивними. Краще до столу запроси, пригости мене і мого керівника. Нехай і він відчує наше позитивне налаштування на подальше життя.

Тут прочунявся й керівник. Схопився з дивана, як опшпарений, і прорік:

— Бийте цього розбишаку!

Спихнув мене з дивана і намірився футболити. Та дружина стала на заваді:

— Накриваю, хлопці, стола. Будемо шлях до істини шукати, на позитив налаштуватися!

Від нас шеф поїхав також на «швидкій». А куди, невідомо. Я оце прокинувся під ялинкою, помацав лоба, а переконавшись, що він цілий, не матюкнувся, не затрусив ялинкою, а якнайінтелігентніше порачкував на кухню до

крана з холодною водою. Дружина помітила, вхопила віника і люблячи почала підганяти:

— Обережніше, кнуряко, завертай у ванну, бо без водних процедур і цей рік видасться високосним...

Очевидно, має рацію.

ЗНАЙОМЕ ПРИЗВИЩЕ

Попри туман в очах, прочитав на дверях кабінету: «Завідувач терапевтичним відділенням Свистулькін О. О.». І мене насторожило. Бо вже десь колись подібне прізвище стрічалося. Затиснувши скроні долонями, почав пригадувати...

Так-так, це було в студентські роки, коли завітав у стару місцеву клініку з проблемами шлунку. Саме тоді молодий терапевт Свистулькін, скрупульозно обмацавши мого більш ніж скромного живота, приписав для лікування від пониженої кислотності великі жовті пігулки, з якими я був знайомий через хворобу однокурсника — підвищену кислотність, і які відразу викинув у смітєву урну.

А тепер він, бач, уже не терапевт, а заввідділенням! І минуло відтоді якихось чотири десятки літ. Який професійний ріст! Але що цього разу запропонує мені для зміцнення серцево-судинної системи виписувач таблеток навпаки?

Хвилювання впереміш зі страхом огорнули моє зів'яле тіло. Та подумки себе заспокоїв: «Ну, помилився тоді випадково спеціаліст-новобранець. Чого не трапляється в житті. Опісля набрався досвіду, перейняв знання старших колег — ось і став справжнім рятівником людського здоров'я. «Не варто панікувати. Вперед, старче!»

І з цим оптимістичним гаслом переступив поріг кабінету завідувача відділенням Свистулькіна О. О. За столом навпроти молоденької білявки у білому халаті й такому ж білосніжному чепчику сидів із слухавками у вухах досить

знайомий чоловік.

— Доброго здоров'ячка, — якнайчемніше привітався, вмошуючись на вказане жестом лікаря і випробуване пацієнтами напівживе дерев'яне крісло.

— І вам того самого, — якимось невесело відповів господар кабінету. — З чим завітали?

Варіантів відповіді мимоволі виникло кілька. та сказав ангельським, як мені в ту мить здалося, голосом:

— Та ось, хочу, аби ви мені виписали рецепт на безплатні ліки.

Терапевт уважно переглянув зміст моєї худенької карточки і несподівано зізнався:

— Не записуються до мене на прийом пацієнти. Бо якась нечисть пустила чутки, що від моїх порад і ліків можна лише передчасно віддати Богу душу. А жаль. Бо це — неправда, про що знає тільки моя родина, що успадкувала від пращурів давній фах... меліоратора. Лише мені чогось захотілося стати тим, ким я є нині. Очевидно, Всевишньому було видніше. Незважаючи на всілякі і неймовірні складнощі, отримав диплом — і ось сиджу перед вами, прагну дотримуватися клятви... Аристократа!

— Напевне, Гіппократа, — дещо несміливо поправив я балакучого лікаря.

— Безперечно, безперечно, що Гіппократа! — вигукнув той і взявся за вимірювання мого артеріального тиску. Після десяти спроб констатував:

— Усе в нормі! Хоч у космічний корабель! І навіщо вам пігулки? Тим більше — безплатні?

— На всяк випадок, — почав раптом і я фантазувати. — Можливо, когось із гіпертоніків на вулиці стріну — виручу. А може, передам у благодійний фонд...

— Он ви який! — закотив очі під лоба Свистулькін. — Людина благородної крові! Радий за вас. Зараз випишу рецепт. Які досі ліки приймали? Ага, тут, у карточці, написано... Так, підберемо аналоги...

Переглянувши ухвалений державою список безплатних ліків для гіпертоніків, астматиків і діабетиків, прорік:

— Таких, які ви вживаєте, на превеликий жаль, не зазначено. Але я випишу не менш дієві. Поприймаєте, поспостереігаєте за реакцією організму. Якщо стане зле — прийдете знову до мене. Я випишу інші.

І попросив медичну сестру вписати у рецепт вибрані ним медпрепарати. На завершення хвацько приліпив печатку та побажав:

— Аби вони вам ніколи не знадобилися!

Та й зареготав так, що в кабінет миттєво прибігло п'ять інших терапевтів, перепитуючи:

— Оверку Оверковичу, з вами все гаразд? Чи заскочите на хвилинку до нас — у кабінет медичних сестер для реанімації?

Мій рятівник відреагував нестандартним чином:

— Пішли геть!

І ті зникли з-перед очей, залишивши нас трьох далі продовжувати обстеження.

— Ви де працюєте? — запитав під грюкіт дверей, що зачинилися за несподіваними візетерами, Оверко Оверкович.

— У «Перці», — зізнався я, натякаючи таким чином, що треба лікареві менше язиком теліпати, бо пора прощатися.

— О, ви — досить грамотна людина! — задоволено сказав завідувач терапевтичним відділенням. — Я розповім вам коротеньку історію, яку могли б викласти в популярному журналі за умови, що на мене не будете посилалися.

І не давши мені вставити й слова, запально розпочав:

— Нещодавно приїздив до нас в. о. міністра охорони здоров'я... Супрун. Так я йому прямо в очі заявив: «У вашому міністерстві, шановний, займаються маніпуляцією ліків!». І знаєте, яка була реакція високопосадовця? Він мене вигнав із конференції!

— А відколи в. о. міністра стала чоловіком? — не стримався я.

Оверко Оверкович лише очима закліпав. Тицьнув мені в руки карточку та рецепт — і підвів ризику:

— У вас піднявся тиск! Боюся, гіпертонічний криз може звалити. Ідіть і лікуйтеся!

Мені цього тільки й треба було.

А рецепт на безплатні ліки бережу і до сьогодні. Як сувенір від медичного фахівця, що мав би насправді працювати... меліоратором!

СЛОВО — ГОСТЮ!

Добридень шановні слухачі радіопередачі «Довкіл слави».

Сьогодні я, ведучий Сергій Драпар, та гість передачі — відомий із найвідоміших серед маловідомих письменників-фантастів хутора Пришийкобиліхвіст Андрій Хохотюха, вестимемо мову про найважливіше в мистецтві слова — шляхи і методи здобуття популярності, яку він має в читачки баби Ониськи. Адже не секрет, що будь-якому автору, навіть з когорти асів-графоманів, легше втяти щось схоже на роман, ніж це «щось схоже» перетворити на предмет власної слави. Бо вершина слави підкоряється тільки тим, хто має хист до пошуку спонсорів, невибагливих видавців, а ще — вміння себе рекламувати.

Чи саме таким шляхом наш гість ішов до письменницької успішності? Давайте запитаємо в нього. Отож, пане Андрію, перше запитання. Але перед ним зізнаюся, що я, ваш ведучий, як письменник неабиякої популярності, зокрема в колах, відомих лише мені, цього успіху досяг завдяки неймовірній працездатності мого тестя як вигадника сюжетів, теці як майстра комп'ютерного набору і фінансовій потужності рідної матусі, котра чи не все життя віддала праці на високих банківських посадах, попри деякі

вимушені перерви через відбування тюремних строків за ненавмисні службові зловживання.

Так ось, вони дали мені можливість як людині, яка не знала й алфавіту, вийти в письменницькі маси задля вже згадуваної слави. Буду чесним перед нашими радіослухачами: жодної книги я власноруч не писав, але вони з'являлися під моїм прізвищем — як депутати-мільйонери після кількадечної сидячки в парламенті. Нині моїми книгами заставлені всі книжкові полиці як приватних, так і державних магазинів, що дає мені змогу отримувати неабиякі прибутки, здаючи їх тоннами у пункти прийому макулатури.

Але зараз мова не про мене. Ми запросили до нашої студії Андрія Хохотюху — улюбленця батьків і кількох десятків, якщо не сотень, родин, автора роману «Сверблячка під коліном», що виявився найстійкішим у світі щодо вологи і протидії найгострішим ножам. Поцікавимося: як цього наш гість досяг? Але перед тим, як почути відповідь, мушу вставити невеличку репліку, яка полягає в тому, що коли мені постійно ставлять це запитання, я, Сергій Драпар, змушений відповідати наступним чином. Ну, по-перше, мої романи довше години на книжкових полицях не залежуються, позаяк їх чи не відразу переправляють у пункти прийому макулатури. Тож ні волога, ні пилюка, ні міль не встигають ними скористатися. А по-друге, виходять у світ мої шедеври у м'яких обкладинках, а тому й найтупіші ножі здатні їх легко почикрижити на сировину для виготовлення прекрасного туалетного паперу.

А як у вас, пане Андрію? Чи не доводиться жалкувати, що під вашим ім'ям видрукували роман у твердій обкладинці? І поки ви збираєтеся з думками, дозвольте зробити шанованим радіослухачам досить суттєве зауваження, без якого, гадаю, творчість буде безперспективною. Перший сигнальний примірник свого роману я, Сергій Драпар, також отримав із рук тестя, тещі та матусі у твердій

обкладинці. Але поміняти її на м'яку змусило те, що коли спробував твір на смак, порізав обкладинкою ротову порожнину, як кухар петрушку. Тоді й сказав: «Ні — цупким упаковкам!» І роман видали у м'якій обкладинці! Так триває й досі. Та не про це нині мова.

Пане Андрію, ви зібралися з думками? Якщо так, то чекаємо відповідь на актуальне письменницьке запитання. І щоб момент чекання був коротким, зізнаюся: я з думками почав збиратися у досить юному віці. І перше, що відповів своїй няні, коли вона поцікавилася, яким чином я зумів затоптати у своє нутро мокрі підгузники, мало таку словесну почерговість: «Няня — бека, хочу гам!» Ця відповідь і підштовхнула батьків на залучення мене до письменництва. І щоб вгамувати мій апетит, мені почали видавати книги у м'якій обкладинці. Та оскільки жодної з них зараз, коли ведемо радіопередачу, при мені немає, відчуваю, що сили полишають мене. Тож із дозволу шанованих слухачів відлучуся від мікрофона на коротеньку мить, аби перекусити. Це заодно стане додатковим часом нашому гостю для обмірковування відповіді на поставлені запитання. А паузу заповнимо моєю улюбленою з дитинства піснею “Ой, чого ти, чорте, ходиш кругом хати?”, написану моїми тестем, тещею та матусею. А виконає її вільний від роботи режисер передачі. Тож не сумуйте, шановані радіослухачі, слухайте та микітьте, як допомогти письменникам без зайвого клопоту ракетою долітати до вершини слави.

Утім, режисер передачі підказує, що час нашого ефіру вичерпався. Будьте здорові та до наступної зустрічі.

З ПІВСЛОВА

Свого шефа треба розуміти з півслова. Ці слова свого начальника я запам'ятав у день прийому на роботу найбільше.

Сьогодні шеф викликав мене і сказав:

— Ось прийшло запрошення на наукову виставку. Я наклав на нього резолюцію. Ви ознайомтеся — і за роботу!

У резолюції з двох слів я розібрав лише перше — «Взяти». Але завдання зрозумів. Відтак відразу подався на виставку...

Захід видався традиційний: вступне слово представників влади, перерізання стрічки, оглядини експонатів...

Найбільше уваги я надав останньому. Роздивлявся нові витвори науки й техніки, аналізував їхні можливості. Один із таких витворів припав мені до душі. І не тому, що він мені був потрібен. А тому, що такого ще не мав мій шеф.

Я й прихопив його, скориставшись відсутністю наглядача. Витвір мав мініатюрну форму, тому внутрішню кишеню мого піджака не розпирив.

З ним я і повернувся на роботу. Відразу зайшов до шефа і відрапортував:

— Взяв, як і наказували!

І поклав на стіл дефіцит.

Шеф довго роздивлявся річ, крутив її в руках на всі боки, принохувався... А тоді прорік:

— Дурничка невеличка — тільки й усього. Такого барахла у мене — повен гараж! І для чого ти його мені приніс?

— Та так, думав, якщо ви написали «взяти», то треба взяти, — з деякою настороженістю відповів я, споглядаючи, як червоне обличчя шефа поволі стає темно-коричневим...

— Що узяти? Я розпорядився взяти участь! — вигукнув спересердя шеф. — А ви взяли бознащо! Це ж діод нашого виробництва! І як я міг призначити вас начальником відділу наукових розробок? Ви хто за професією?

— Та ж я вам казав, коли приймали на роботу: колекціонер, — промимрив я.

— Колекціонер, а мені тоді почулося «інженер»! — паривав розгніваний шеф, схожий у цю мить на бика, що під-

няв на роги тореадора. — Забирайтеся геть з-перед моїх очей, безграмотний телепню!

З того часу я знову колекціоную старовинні монети. Через невміння розбирати чужий почерк.

ПРЕКРАСНИЙ ШАНС

Ось він і настав — прекрасний шанс взяти і не сісти!

І я, хабарник зі стажем, ним скористався. Місце зустрічі з хабародавцем обрав підземку.

Там й отримав домовлену суму.

Але хабародавець виявився підставною личиною. Мене скрутили, речові докази задокументували і посадили в СІЗО.

Потім суд обрав запобіжний захід у вигляді тримання під вартою до завершення слідства.

Копали на мене бульдозером. І нарили більше, ніж я сподівався.

Далі відбулося шістнадцять судових засідань. Слухали прокурорів, адвокатів, свідків і мене.

Радилися, сперечалися. А тоді далі мені останнє слово.

І дійшли висновку: мене треба відправити не у в'язницю, а на лікування. Бо проти моїх виправдовувальних аргументів у суду жодних заперечень не знайшлося.

І не могло знайтися. Адже всім учасникам судового процесу став зрозумілим факт, посланий Всевишнім і який штовхнув мене на хабарництво: на день, коли я вирішив розбагатіти, випав час найсильнішої за останніх 20 років магнітної бурі, що накрила Землю! А науковці попереджували, що в цей період не варто спускатися в підземку, бо це може викликати в людини психічні розлади.

Я спустився. Ось і позначився вплив магнітної бурі на моєму вчинку. Хіба ж я міг проти цієї небесної сили чимось протидіяти? Вийду з кризи і повернуся до нормального життя без хабарницьких витівок. Поки не почую про наліт

на Землю нової магнітної бурі.

А тоді скористаюся знову прекрасним шансом розбагатіти і не заgrimіти за ґрати.

Беріть, любителі дармових прибутків, із мене приклад! І нікому про своє воляче здоров'я не патякайте. Звалюйте все на магнітну бурю!

БАНОЧКА ОГІРОЧКІВ

Сусід приніс баночку огіроchkів:

— Беріть, Остаповичу, смакуйте! Ми з дружиною їх стільки закурили, що за рік не подужаємо.

«Бачиш, — подумалося мені, — які скнари! Могли б не літрову, а трилітрову банку дати!».

А сусід далі:

— Тільки єдине прохання, Остаповичу: коли спожие огірочки, баночку бажано повернути. Вона для наступного сезону консервації знадобиться.

«Не скнара, а справжній жмикрут! — вистрілила наступна думка. — Таку малесеньку баночку приніс, ще й повернути хоче».

А сусід продовжив:

— Ех, якби ви, Остаповичу, та поїхали зі мною на мою дачну діляночку, набрали б цих огіроchkів з мішок — та й закурили б на всю зимоньку, як оце ми. А так багато того, що виросло, довелося чужим людям роздати...

«Поглянь, не жмикрут, а Плюшкін двадцять першого століття! — блиснуло в голові. — Міг зайве сам мені привезти. Має ж «чобітка»! «.

А сусід не вгавав:

— Яка то, Остаповичу, радість бачити такий щедрий і власноруч вирощений урожай! Душа не натішиться. Хоча затрат ця справа потребує чималих...

«Натякає, нахаба, що я байдикую, — подумалося вкотре. — Та я весь вік цілим районом керував! Тепер ситу пенсію

маю. Навіщо мені горбатитися на тих грядках».

А сусід щебетав:

— Не знаю, чи розумієтеся ви, Остаповичу в агрономії, а я порядкувати біля городини навчився самотужки. І виріс у справжнього овочівника! Дружина не натішиться, що має такого чоловіка. А ваша вам не дорікає, що без діла сидите?

— Часом бурчить, — відповів я. А подумки мовив: «Яке ти маєш право в моє особисте життя втручатися? Я і без твоїх огірків обійдуся. Моеї пенсії вистачає не лише на вітаміни з городу. Тобі б іще такі можливості...».

А сусід не прощався:

— Огірочки закручували за всіма сучасними рецептами, Остаповичу. Коли гостей пригощаємо, облизуються! Сподіваюся, що і ви з дружиною будете задоволені.

А мене аж скривило: «Приніс — так приніс. Вали, звідки прийшов! Я, на відміну від твоїх баночок, на роботі так гайки закручував, що ніхто з підлеглих і пискнути не міг».

А сусід ніби навмисно:

— Може, я вам, Остаповичу, цією балаканиною вже надокучив, але люблю ділитися з людьми і плодами своїми, і міркуваннями. Я ж усе життя водієм протрудився. Тоді було не до балачок. Крути «бублика» — і пильнуй, аби якийсь телепень під колеса не втрапив.

«Ага, — подумалося мені, — мабуть, знає, що я під час керування районом на кількох перехожих своєю службовою наїхав. Але не відає, що уникнути в'язниці мені допоміг суддя-кум, царство йому небесне. І тобі до того — зась! Я тобі про це не зізнався б навіть тоді, коли б ти мені весь вищеплений врожай притарабанив!».

А сусід натовість:

— Якщо баночка звільниться, принесете. То я вам ще щось дам із зимових припасів. Якщо добром ділитися, воно потроїться! Чи не так, Остаповичу?

І подав руку:

— Бувайте та у гості заглядайте. Будемо раді вашим, Остаповичу, візитам. Посидимо, поговоримо, молоді літа пригадаємо... І дружину свою, коли йтимете, беріть із собою. Моя цьому теж буде рада. Бо удвох обміжковувати проблеми інколи набридає. Хочеться почути чийсь судження.

Я потис сусідові мозолясту правицю:

— Щиро за все дякую. Ось повернеться з магазину моя половина, поміркуємо над вашим запрошенням. А баночку принесу обов'язково.

І в цю мить потішився думкою: «Дідька лисого я до тебе прийду! Хочеш отруїти? Не вийде! А ці огірочки викину. Для спокою душі. А баночку поверну «Новою поштою», хитруне лисий».

На тім і розійшлися.

Аж тут і моя до хати:

— Оце дорогою з магазину сусідку зустріла. В гості запросила. Ти посидь без мене, а я піду на півгодини, якщо запрошують. І треба якогось гостинчика прихопити...

Я хотів було про візит сусіда розповісти. Але не встиг. Дружина побачила на столі баночку з огірочками, вкинула її в кульок — і зникла за дверима.

НЕ ВГНАТИСЯ

Отримав чергову пенсію — і гайда по магазинах. Щось, думаю, та придбаю за цю найвищого ґатунку мінімалку. Прихопив із собою список найулюбленіших закладів і мапу маршруту.

Спершу вирішив завітати у продмаг «Прометей», де торгував справжнім домашнім салом мій давній приятель. Переступив поріг — і здивовано заозирався на всі боки... У продмазі торгували дешевим одягом із Європи!

— Перепрошую, — звернувся я до охоронця, — а як це все розуміти? Ще в день попередньої пенсійної виплати

тут продавали сало...

Охоронець зміряв мою куцу постать примруженим поглядом:

— Сало було, та загуло. Тепер це приміщення належить іншому господареві, в якого алергія на сало.

Дещо знітившись такою новиною, полишив «Прометей» і попрямував у крамничку «Все — по 2 гривні», де завжди купував палички для чищення зубів. Зайшов — і розгубився: у крамниці чикали ножицями та дирчали машинками перукарі!

— У вас, діду, і стригти немає що, — зиркнувши на мою лису голову, з єхидною усмішкою на намальованих устах проказала запатлана дівка-майстер. — Але займайте чергу. Ми знайдемо, що вам поголити...

— А де поділися продавці дрібничок? — запитую.

— Вітром здуло! — відповіла інша, ще з більшою кучмою на голові, перукарка. — Ви коли сюди останній раз заходили?

— Місяць тому, — сказав і вишмигнув із крамнички.

Прибитий розпачем, узяв курс на «Київстар». Аби традиційно поповнити в день отримання пенсії мобільний рахунок. У двері — а там піднімають штангу!

Хвилину поспостерігав за силачами — і поцікавився в того, що присів перепочити:

— А що, тут уже рахунків не поповнюють?

Стомлений важкоатлет глянув на мене як на божевільного:

— Шановний, це приміщення орендує мій дядько. Ви що — з лісу вискочили?

— Ні, — кажу. І вискакую із «Київстару» на вулицю. Та й попрошкував у бік магазину «Взуття для найменших», сподіваючись натрапити на черевики мого розміру.

Одначе й там мене чекало розчарування. Замість полиць із взуттям я побачив мангали зі шашликами та курками. Червонощокий здоровань, помітивши моє скривле-

не обличчя, відразу заспокоїв:

— Не падайте духом, старче! Я продам вам шашлик за півціни як першому клієнтові нашого закладу!

— А де поділося взуття? — боязко міняю тему розмови. — На вивісці сказано, що це магазин для нього...

— Що ви, старче, верзете! — випалив шашличник. — Взуття звідси переїхало ще позавчора!

— Переїхало так переїхало, — промимрив я і пішов геть. Вірніше — у виставкову залу місцевих живописців. Підняти настрій переглядом нових картин...

Та замість картин угледів виставку виробів зі шкіри та хутра. Міцної статури жінка, чимось схожа на американського ковбоя, вхопила мене під руку і підвела ближче до дорогого одягу:

— Вибирайте!

Я запручався:

— Мене цікавить живопис. Де він?

— Такого фрукта ми не знаємо. Наш шеф — Жлобис! Альберт Альбертович!

Довелося залишити улюблене місце без піднятого настрою.

Далі заздалегідь визначений маршрут привів мене в кафе «Все до чаю», де замість кухля пива мені запропонували масаж спини і шиї; в аптеку для ветеранів, де йшла репетиція духового оркестру; у музей старожитностей, де ознайомився із сучасними засобами боротьби зі шкідниками; у хлібний ларьок, де продавали лотерейні квитки; в посудну лавку, де торгували жіночою білизною, та в книжковий, де запропонували найновіші зразки французької косметики...

На тім список моїх найулюбленіших закладів вичерпався. І я зрозумів: як швидко змінюється життя, за яким мені не вгнатися!

Тож прийняв рішення: в день наступної пенсійної виплати покренделяю на міський ринок. Від мого будинку

він досить далеченько. Але там, сподіваюся, життя ще стоїть на місці. І потрібними товарами таки запасуся.

ЯК У РАЮ

В очолюваному мною департаменті не розживешся. Ні на людську похвалу, ні на критику. Та й украсти тут нічого.

Та зате в якому місці, в якому приміщенні ця установа розташована! Дідька лисого хто з мешканців обласного центру знайде її! Хоча вона — під носом. Тут у донезалежні часи партійні чини та їхні гості перепочивали після гучних застіль.

Довкіл — триметровий бетонний паркан, зарослий колючим чагарником та оброслий столітніми деревами, що в будь-яку мить можуть упасти на голову. І лише непримітні металеві ворітця, пофарбовані в колір трави, свідчать, що тут є якась жива душа.

Але зайти в них не всяк зможе. Вони — на семи замках. І ключі — лише в мене та в моєї половини, яка після отримання почесного звання ще у двадцятирічному віці пішла на заслужений відпочинок як ветеран нікому не відомої праці.

Я у будні ці замки відмикаю, а вона — у вихідні, коли приїздить сюди на прогулянку.

Та й керувати мені майже ніким. У штаті департаменту — я, три мої заступники, секретарка, бухгалтер і сторож. Я видаю розпорядження, заступники їх розписують за виконавцями, секретарка розсилає, бухгалтер нараховує за це зарплати, а сторож накриває стіл із нагоди перевтоми.

Так і живемо. Ні ми до людей, ні люди до нас. Дякувати Богу, зарплатня у нас — більш-менш. Дозволяє і вишити, і закусити, і домашній автопарк постійно оновлювати.

Усе в нас розписано до дрібниць. Я, наприклад, річного випуску іномарку передаю заступникам, а собі купую новішу. А ті потім — секретарці, а секретарка — бухгалтеру, а

бухгалтер — сторожу.

Такий ось безпрограшний конвейер. І техніка не приїдається, і грошки державні на рахунках не залежуються.

Щодо проблем, якими департаменту доводиться опікуватися, то вони — загальновідомі: робити все для того, аби жоден жук не донюхався до оформлення документації з прийнятих на нарадах рішень. А практичні результати роботи нашого департаменту мало кого цікавлять, оскільки, як я вже казав, його місцезнаходження відоме тільки нашим штатним одиницям.

Щоправда, доводиться інколи вислуховувати критику від моєї половини, яка все умовляє мене розібрати бетонний паркан і збудувати з нього на дачі вічну альтанку.

Але хто цим займатиметься? Від щоденних круглих столів з нагоди днів народження як членів департаментської команди, так і їх рідних та знайомих, відбою немає. І на кожен випадок треба певну суму вишукати. Щоб усі були задоволені. А то ж можуть бути неприємності: розбіжаться підлеглі в один день на лікарняні чи у відпустки. Що тоді я сам робитиму за круглим столом? Самотужки я стільки не вип'ю!

Утім, вчора в очолюваний мною департамент якимось чином потрапив журналюга зі столичного видання. Потрапив у мій кабінет і почав цікавитися нашими успіхами та проблемами. Довелося власноруч напоїти, нагодувати, на вокзал відвезти та на потяг посадити. Щоб оцінив нашу оперативність і про це громадськість повідомив.

Чи не підсиджує хто мене? Ні, такого факту не спостерігалось за круглим столом. Я полишаю місце частування останнім! Зрештою, у вищих ешелонах влади подумали, що наш департамент давно приватизований і втручатися в його справи немає сенсу.

Хоча, буває, викликають на ту чи іншу нараду в день народження першого керівника краю та його першого за-

ступника. То я посилаю сторожа. Він здатний випити бочку коньяку! І головне — наступного дня спроможний вийти на роботу! За це доводиться преміювати. А куди подінешся, якщо хочеш зі стін департаменту не вилазити. Власне, зарплатню, преміальні та відпускні в нас отримують регулярно і своєчасно.

Словом, трудимося в поті чола. Тут, очевидно, і зі світом доведеться прощатися, коли пора настане. Нині усім нам — за сімдесят. Але хіба це старість? Четверта молодість! Ось подолаємо корупцію в країні, витравимо всіляких дармоїдів і пристосованців, тоді й упокоїмося. Нехай тоді молодь береться за продовження наших традицій, що беруть початок із часів легендарного пострілу «Аврори» і досі не закінчуються завдяки таким, як ми...

Фу, щось я розпатякався. Треба перепочити. Зберу зараз наш невтомний колектив — і розпочнемо відзначати чергову річницю введення в експлуатацію приміщення компартійного гуртожитку, що став для нас рідною домівкою і де живемо — як у раю.

Егей, соколята!!!

ВИ МЕНЕ НЕ ЗНАЄТЕ

— Ви мене знаєте? Не знаєте. А кажете, що вперше про мене чуєте.

Та я у стількох партіях надривав свій голос! У провладних і в опозиційних скандував: «Геть владу! Владу — мені!». Мене золотим голосом назвали під час парламентських виборів! Бо не одного йолопа вмовив проголосувати за того кандидата, який не на словах, а на ділі допоміг мені звести особняк у природоохоронній зоні, прокласти каналізацію в чудесне озеро, організувати полювання на лебедів, що в тому озері плавали...

А ви знаєте, що я знався з найбільшими політиками? Януковича я бачив, як оце вас. Через шпарку у паркані йо-

го межигірського царства. А його синів — по телевізору. А Чечетова — коли той мав із вікна у вирій вилітати.

А чи відаєте, що маю силу силенну державних нагород? Моя колекція орденів і медалей всіх часів та епох вартує суми грошей, вивезених з України професором у законі!

Я на «ти» — з усіма прокурорами та суддями! Ви це знаєте? Як тільки когось із них побачу на екрані, відразу кажу: «Та пішов ти...». І вони не ображаються.

А хто моя сімейна половина, здогадуєтеся? Не здогадується і здогадатися ніколи не зможете. Вона — рідна дочка президентів Венесуели, Гватемали та Сейшельських островів! Про це знають лише пацієнти обласного психоневрологічного диспансеру.

А моїх дітей ви знаєте? Ви знаєте їхню вагу в цьому світі? Не знаєте. Бо це конфіденційна інформація, яка розголошенню не підлягає. Але натякнути можу. Старший — у колонії загального режиму. Середній — у колонії посиленого. А найменший тягне на довічне ув'язнення!

А хтось із вас чув, що мене мають поховати зі всіма почесностями, коли віддам чорту душу? Не знаєте також. Ці почесності пообіцяли організувати дружки Президента, Прем'єра та Спікера, лідерів відомого кримінального угруповання, яким здавав в оренду особняк у природоохоронній зоні для нарад-розбірок і яких каналізаційними трубами в часи небезпеки випускав в озеро. Вони позавчора захлинулися у фекаліях. Тепер я — в бігах...

Отаке-то, браття-безхатченки. А ви обзиваєте мене псом безпритульним, підставою.

Ну, то берете в свою компанію? Мені десь перекімарити треба...

ОБУРЕННЯ

— Жах, які безграмотні сучасні писаки! — сказав обуре-

но онукові-першокласнику Мефодій, відклавши вбік щойно прочитану газету. «Комуністична партія» та «радянський союз» пишуть з малої літери. Це розумом не досягнути! З цим треба щось робити! Зараз накатаю листа редактору цього бридкого видання...

Знайшов ручку, аркушик чистого паперу, сів за широкий дубовий стіл і почав послання: «Шановний товаришу редактор...». І зупинився. Поглянув на онука, що грався за комп'ютером, і запитав:

— А слово «редактор» треба писати з якої літери?

— З якої хочеш, з тієї й пиши, — байдуже відповів нащадок.

Мефодій спересердя плюнув на написане, зіжмакав аркушик і взявся мережити нове біле полотно: «Шановний Редакторе...». Та й запнувся.

— А після слова «Редакторе» треба якийсь розділовий знак ставити? — поцікавився в онука.

— Напевно, знак оклику, — відмахнувся малий.

І Мефодій у ту ж мить поставив аж три знаки оклику. На всяк випадок. А тоді продовжив: «Звертається до вас...». І пригальмував:

— Синку, а слово «вас» як пишеться — з малої чи великої літери?

Гнів блиснув в очах юного азартника:

— Діду, не заважай мені! Якщо не знаєш, як писати, облиш свою затію.

Це подіяло на Мефодія, як червона ганчірка на коридського бика. Він з такою силою натис ручкою на аркушик, що в ньому утворилася велика дірка!

— Е, — мало не вилаявся. — Так не піде. Треба аркушик знову міняти...

І почав текст спочатку: «Шановний Редакторе!!! Мене обурив той факт що...». І знову заклинило.

— А перед «що» кому треба ставити?

Онук важко зітхнув:

— Ну ти, дідусю, даєш... Два слова до купи стулити не можеш, а хочеш когось повчати, як правильно писати...

— Ач, який грамотій знайшовся! — спалахнув гнівом Мефодій. — Тільки в школу пішов, а вже Володю Ульянова із себе корчиш!

— А хто такий Володя Ульянов? — запитав насторожено онук. — Це добра людина чи погана?

— Кому погана, а кому добра, — відпарировав дипломатично Мефодій. — Для таких, як я, він — людина з великої літери. А для таких, як ти, — ніхто.

І задумався над сказаним: «Ленінець, а таке верзу. Чи ж варто було вживати оце «ніхто»? Слід було пояснити онукові, хто такий насправді Володя Ульянов. Може, і він полюбив би «хлопчечка з розумними очима». Але перевірив мову на головне:

— Любий мій, чи не міг би ти написати послання керівнику цієї малограмотної газети? Я диктуватиму, а ти черкни кілька слів. Нехай знають, з ким діло мають...

Онук завогузився у кріслі:

— Вічно ти в мене дорогоцінний час відбираєш! І в якій ти, дідусю, школі навчався?

— У тій, що й ти навчаєшся, — механічно відповів Мефодій.

— То чому ти такий... нерозумний? — перевірив погляд онук на діда. — Тобі варто знову йти в перший клас і вчитися грамотності. Бо віку доживаєш, а елементарного не знаєш: ні з якої літери писати, ні де який розділовий знак поставити. Сором якийсь!

Довелося Мефодію почервоніти. Чи то від почутої правди, чи то від образи на язикатого нащадка. Поклав ручку, відсунув аркушик і прорік:

— Я піду в редакцію тієї (хотів сказати «безграмотної», але оминув це слово) газети і висловлю усний протест з приводу написання таких дорогих мені висловів, як «Комуністична партія» та «Радянський Союз». Нехай знають,

що не всі на цьому світі такі дурні.

На що онук відреагував лаконічно:

— Дундук.

КРАЛЕЧКА

— Привіт, Михайле!

— Здорові були, дядьку Федоре!

— Бачу, ти з самотністю порішив. На таку кралечку розжився! Де ти її надібав, га?

— На сусідській вулиці. Стояла побита, брудна... Всі її обминали, як щось непотрібне. Ще й обурювалися. Мовляв, стовбичить на стежці, наче якесь опудало!

— А тепер — така кралечка! Якогось дня спостерігав, як ти з неї пилинки здмухував. У неї — такі великі очі, світлий колір, витончена талія, висока...

— Я зад її не задирав, а тільки голову підняв, коли забрав додому. І вона насправду — справжня богиня! Але для цього довелося стільки попотіти, поки вичухав, стільки коштів укласти. Всі болячки усунув, колір підібрав. А хода яка! А голос! Одна насолода бути біля неї. Жодного тобі зайвого шереху. Добре, що прислухався до порад знайомого, який переконав мене, що в самотності зачехнути достроково можна. Тож розказав мені її біографію, колишнє минуле. То я й розчулився, пригорнув бідолаху. З нею жити веселіше. Щоправда, вона потребує постійної уваги та поваги, любові. Тому у вільну від роботи годину все віддаю їй, аби не зрадила, не підвела. І вона відповідає взаємністю. Не так, як краля сусіда, що роками не появляється на вулиці. Хоча він із нею цяцькається день і ніч. Така вже його доля. Я такої б позбувся за секунду. Щоб очі не мозолила та душу не ятрила. Адже толку з неї ніякого. На відміну від моєї.

— Це, Михайле, залежить від чоловічого характеру. Як поставишся до своєї обраниці, такі й будуть взаємини. По собі знаю. Я їх пережив цілу вервечку. І більше не споку-

шаюся. Навіть на найвродливішу, найсучаснішу. Так і душі краще, і коштам. Тобі ж бажаю тільки успіхів. Мабуть, Бог до тебе милостивий. А все-таки, зізнайся: жодного разу в тебе ще не виникало із нею конфлікту?

— Якщо по правді, дядьку Федоре, то виникало. Це життя. Одного разу дорогою до ринку раптом зупинилася посеред дороги, як укопана, замовкла. І ні з місця, що я тільки з нею не робив. Довелося додому волокти. Як потім з'ясувалося, не тим її напоїв. Ось і закомизилася. А ще було ні з того, ні з сього серед ночі своїм криком і мене, і весь квартал на ноги підняла. Довелося взятися за скрупульозне обстеження, аби дізнатися, чому кралечку перемикнуло. А це сталося через її раніше не виявлені болячки. А в цілому — не підводить.

— А сьогодні чому ти без неї?

— Та погода ж, дядьку Федоре, нікудишня. Жаль у таку холоднечу та слизоту на вулицю виганяти.

— А як її, Михайле, звати?

— «Мазда» дві тисячі першого року випуску.

ФОТОСЕСІЯ

Вони зупинилися в підземному переході. Навпроти воза з осінніми дарами. Пластмасовими.

— Ось тут, блін, мене і сфоткаєш! — сказала вона. І тицьнула йому в руки свого мобільного.

Поки він вертів хитру штуку на всі боки, вивчаючи її, вона вправно поправила підстрижені, але густі коси кольору опалого каштанового листя, осмикнула коротеньку спідничку, дістала із сумочки люстерко й помаду, намалювала губи та виставили одну ногу вперед:

— Короче, шмакодявка, розібрався? Наводь і тисни. Якщо не так знімеш, будеш сам у квартирі прибирати. Цілий місяць! І те, що я тобі обіцяла купити, будеш бачити, як власні вуха! Затямив, промокашка?

Він мовчки кивнув, шморгнув носом і пробубнів:
— Не ворущися, ябедо! Вже наводжу!
— Клацай, холопе! — підігнала вона.
— Як клацати, коли ти не влазиш? — ображено мовив він. — Може, присядеш чи вилізеши на віз?
— Я тобі зараз на голову вилізу, бовдуре неотесаний! — зі злістю вимовила вона. — Відійди на кілька метрів — і я влізу!
Він послухався — і віддалився на метрів десять:
— Тіпа завмри, пискавко!
Клацнув і повернув мобільного:
— На і відчепися!
Вона почала уважно розглядати роботу...
— Ах, що ти витворив, розтяпо! — раптом заволатала вона.
— Я тобі цю фотку на лобі розіб'ю! Замість обличчя забавив мої туфлі! Телепень! Мама не випадково казала, що тобі нічого в руки не можна давати! А я, дурепа, не послухалася.
І накинулася на нього. Зірвала з голови шапку, відірвала капюшона в куртці і приліпила під око синця!
Він закричав на весь підземний перехід:
— Я з тобою більше нікуди не піду! Не бийся, коза безрога!
Але вона напосідала. Якби не перехожі, була б його прибила.
— Хіба так можна чинити? — почали соромити. — Та ще й на вулиці!
І вона пустила сльозу:
— Я його, ідіота, попросила сфоткати на весь зріст. А він навмисне навів камеру на ноги...
Її вгамували, сфотографували на весь зріст.
І вона, першокласниця, взяла за руку п'ятирічного брата і повела його додому...

СУБ'ЄКТ

Такого суб'єкта ще треба пошукати.

Його штучній усмішці так пасує вставна щелепа!

А перука блискуче підкреслює неабияку твердолобість.

А лінзи класично пасують косим та позиченим у Сірка очам.

А слина, що вилітає з вічно відкритого рота, чудово вписується в колір краватки.

А слуховий апарат неймовірно точно вказує на важливість лівого вуха, яке регулярно припадає до ручного годинника, перевіряючи його вічний спокій.

А як м'ясистий ніс нагадує велику дулю!

А товсті губи — спеціальний доважок, який унеможливорює задирання носа під час безпідставного чванства.

А ремінець у матнистих штанах є прекрасною копією обруча від бочки, яку нагадує сама статура.

А короткі колоші сірого кольору неймовірно передають красу водостічних труб.

А довгоносі чорні черевики геніально повторюють форми нажаханих пацюків.

А як підходить до почервонілого від сорому обличчя заїкуваність, потіння, хрускіт пальців на руках та виразка шлунка!

А як доповнюють одне одного сутулуватість і характер меланхоліка!

І лише тремтячі руки, які постійно ховаються за спину, красномовно свідчать про постійну й наполегливу підготовку суб'єкта до чергового носіння кайданок.

ЗІЗНАННЯ

Вони схопили мене на вулиці міста. Привезли у двоповерховий будинок, завели в ізольований кабінет, зачинили на великий засув металеві масивні двері, посадили за стіл, увімкнули настільну лампу і сказали:

— Розкажуй, хто був замовником, хто фінансував і хто був виконавцем!

Я перелякався, бо раніше в таку ситуацію не потрапляв. І боявся, що все може закінчитися для мене плачевно.

Почав микати-пикати.

Але потім мене прорвало. Чи то від страху, чи від бажання якнайшвидше вирватися з цієї клітки.

І почав розказувати. Геть усе. Назвав замовника, фінансиста, виконавця. З прізвищами та іменами. Вказав їхні регалії. Підкреслив, що це вони затіяли не вперше, бо давно набили руку.

А тоді мене попросили назвати мету затії та розшифрувати її зміст.

Я детально зупинився на обох аспектах. Навіть процитував дещо з відомого тільки мені тексту.

Вони з того хихикали, але не перебивали. Лише по чергово піднімали догори великий палець руки, даючи знати, що моїм зізнанням повністю задоволені.

І так тривало майже годину. Я аж охрип від розгонистої балачки. А вони мало не задушилися від безперервного пирхання.

Нарешті один із них поцікавився моїми планами на майбутнє. І я нічого не приховав. Виклав усе, як на духу. Аби швидше відчепилися.

— Ну, ось і фініш, — резюмував інший супроводжуючий. — Тепер народ знатиме про вас, вашу затію і ваших однопідумців. І не буде вам від нього проходу. Ні вдень, ні вночі. А коли вже не зможете відбиватися, помрете в його обіймах. Цього ви заслужили. На інше не сподівайтесь. Бо потрапили в наше поле зору, а значить, широкого загалу. Розумний

народ таким спокою не дає. І віддячує сповна!

І тут мене знову пройняв страх. Бо відчув: таких тортур не витримаю. Тож зі сльозами на очах попросив:

— Не оприлюднюйте мого зізнання. Скажіть, що ви на мене не можете натрапити. А я більше нічого не затіватиму...

Так закінчився перший і досі ніде не озвучений радіозапис мого інтерв'ю як сміхотворця після виходу у світ нової книги.

А може, в студії ті журналісти про мою смерть в обіймах народу перебільшили?

МАЙСТЕР БЕЗ ОДНІЄЇ ЗДІБНОСТІ

Був майстром на всі руки: міг обдерти, як липку; обтрусити, як грушу; обвести довкіл пальця; обгризти, як кістку; обкласти матюками; залишити з носом; забити баки; завести під греблю...

Єдиного не вмів: жити по-людськи. Тому пішов навчатися цьому. В колонію посиленого режиму. За пропозицією громади, за клопотанням прокуратури та за направленням суду.

Навчався десять з половиною років. Під час опанування новою спеціальністю завдяки попереднім здібностям обдер, як липку, усіх засуджених; обтрусив, як грушу, наглядців; обвів довкіл пальця начальника колонії; обгриз, як кістку, та обклав матюками його заступників; залишив з носом медичну службу; забив баки та завів під греблю кримінального авторитета...

Аби навести в колонії порядок, випустили на волю як особу, що не має здібності стати нормальною людиною.

Тож майструє далі на всі руки.

А МИ ЧИТАЄМО...

У нашому селі — аж десять живих душ! Три собаки, два коти, я, моя баба, сусід Онисько та приїждже подружжя Шкрабчуків — Олька та Володька.

І одна діюча установа: бібліотека. Володька — її директор, Олька — бібліотекар. А я, моя баба та сусід Онисько — постійні читачі.

Книжковий фонд бібліотеки — два примірники «Війни і миру» Льва Толстого. Вони в нас нарозхват. Уже читаємо по єнному колу. Бо любимо літературу, яка залишилася нам у спадок від дітей та онуків, що втекли із села ще на зорі нашої незалежності. Хто куди. Хто — в область, а хто — й подалі: у Європу.

Отож, читаємо. Люто читаємо. Ще лютіше, ніж це робить мороз по обидва боки вікон наших хат. Нічим іншим більше не займаємося. Бо нічого іншого в селі вже нема, окрім бібліотеки.

Кожний із нас має свій читацький формуляр, куди Олька записує нам «Війну і мир». П'ятнадцять разів на день. Бо від того залежить її зарплата та Володьки. Чим більшу кількість наших прочитань зафіксує, тим соліднішим стає трудовий стає обох. Ще років сорок — і вийдуть на заслужений відпочинок як пенсіонери державного значення.

А наразі треба той стаж накопичувати. Ото ми й допомагаємо в цьому. Особливо дід Онисько. У нього тих читацьких формулярів — як бліх у трьох собак і двох котів. Він, так би мовити, веде у нас перед з перечитування «Війни і миру», що засвідчила днями комісія, яка приїжджала перевіряти роботу бібліотеки. Бо хтось поскаржився, що Олька та Володька отримують дармові гроші. Мовляв, ніхто в сільську бібліотеку не ходить, а держава витрачає кошти на її утримання.

А сусід Онисько доводить протилежне: читання йде повним ходом! Краще, ніж в обласних центрах. Підтверджен-

ням — його читацькі формуляри. Комісія не тільки дійшла висновку, що в нашому селі не варто закривати бібліотеку, а й підготувала рекомендацію відповідним органам щодо підвищення заробітних плат її директору та бібліотекарю. Дарма, що сусід Онисько головного героя «Війни і миру» П'єра Безухова назвав П'єром Першим і зовсім не вміє читати. Як і я та моя баба. Оскільки самі цього твору ніколи не брали до рук. Для них читацький формуляр — основний доказ духовного розвитку села із десяти ще живих душ, включаючи трьох собак і двох котів.

За це їм велике спасибі. Бо якщо закриють бібліотеку, нас у селі на дві душі поменшає. І жодна чужа душа сюди більше не загляне. А ми ж хочемо бути в Європі!

ПОЧУЖАЛИСЯ

Люди почужалися. Навіть найрідніші: чоловік, жінка та діти. Кожен має по кілька власних легковиків, окремі маєтки, окремо відвідують курорти і навіть будинки розпусти. Особливо це видно в родинах високопосадовців, де всяк ховається у власних кущах.

У нас із дружиною ще немає дітей, окремих замків, лімузинів. Але чи не закрадається це лихо і в наші стосунки? Бо вчора увечері, коли я прийшов із гостей, вона не промовила жодного слова. І спати пішла в сусідню кімнату.

Треба перевірити.

Прокинувся вранці, почистив зуби, зайшов на кухню, де брязкала посудом моя незамінна, і запитав:

— Ви, пані, мене знаєте?

Вона глянула на мене, як на інопланетянина:

— Ідіот — ось хто ти! Нажлуктився у друга, що мізки відібрало?

А я своє:

— То ви зі мною знайомі?

Дружина нервово закліпала очима:

— Може, швидко викликати?
— Ви не уникайте конкретної відповіді! — наголос я. — Ми до цього десь із вами бачилися?
У відповідь дружина покрутила пальцем біля скроні:
— Дурдом!
— Не дурдом, а соціопитування, — пояснив і натомість почув:
— Такого придурка бачу вперше!
Це мені додало ентузіазму:
— То, значить, нам треба познайомитися ближче.
— А мені твоє знайомство до самої лампочки! — випалила гнівно половина. — Іди туди, звідки вчора присунувся! Я тебе не знаю і знати не хочу!
І випхала мене за поріг кухні, зачинивши переді мною двері на замок...
— Виходить, і ми почужалися, — промовив я сам до себе.
— Із цим треба щось робити.
Сьогодні я почав готуватися до знайомства по-новому. Подався на ринок, де придбав гарний букет троянд, а в супермаркеті купив дорогий подарунок. Як це було тридцять років тому. Бо почужання — місток до дикунства!

ТАЛАНТИ

Студентська аудиторія. За столом сидить бородатий професор. Перед ним — екзаменаційні білети.
Професор у бік дверей:
— Заходьте!
В аудиторії з'являється студент.
Професор:
— Беріть білет.
Студент хапає білет, зиркає в нього, зачухує очі під лоба — і з гуркотом звальюється на підлогу!
Професор схоплюється з місця, підбігає до нього, схиляється і гукає:

— Хутчій усі сюди!

В аудиторію вбігають двоє хлопців. Плянувши на лежачого однокурсника, падають прямо на нього!

Професор хапається за мобільний і викликає «швидку»...

В аудиторії з'являються медики. Оглядають сплетені у клубок тіла і полегшено зітхають:

— Пульс прощупується... Давайте розмотувати.

Але й за пігодини вдіяти нічого не можуть. Хлопців — ніби надміцним клеєм склеїли.

Тоді один із медиків звертається до професора:

— Благайте, хай розмотуються самі, поки не сталося непоправне.

Професор падає перед «клубком» на коліна і шепоче:

— Любі мої, я вам екзамен зараховую. Тільки відпустіть один одного і підведіться...

І сталося диво: студенти стали на ноги!

— Які таланти! — загукали медики. — У цирку їм би працювати!

Професор в ту ж мить всідається за столом, витирає хустинкою мокру лисину і, ставлячи оцінки в заліковках, каже:

— Що правда, то правда. Які будуть із них філософи, невідомо. А ось фокусники вийдуть чудові. За умови, що закінчать відповідний навчальний заклад. Бо наразі моя ручка тяж вдалася до витівки: замість позитивних оцінок виставила негативні...

З аудиторії хлопців винесли на ношах.

ГРІХ ЦЬОГО НЕ ЗНАТИ

Напередодні Різдвяних свят онук вицупив мені інформацію з Інтернету.

Виходить, на Різдво не можна носити старий одяг й одягати одяг чорного кольору.

А мені дружина дозволяє сідати за стіл лише в поноше-

ному костюмі якнайтемнішого кольору. Аби не жаль було об нього руки витирати.

Не можна також займатися важкою працею. Жінкам не можна шити, прати, прибирати, виносити сміття з хати.

Я важкого в руки і в будні не беру. Чого ж тоді дружина свої обов'язки мені у свято передає? Треба виправляти ситуацію.

Також чоловікам на Різдво забороняється ходити на риболовлю та полювання. А ось коли на Різдво — робочий день, то обов'язки не вважаються гріхом.

Я ніколи не був ні мисливцем, ні рибалкою. А на роботу в цей день на годинку вискакую. Щоб із колективом до свята наблизитися. Це ж не гріх.

Гадати теж не можна. Як і матюкатися, сперечатися та сваритися. Особливо за святковим столом. Бо це буде величезним гріхом.

Я всі ці процедури завершую напередодні Різдва. А за столом, аби не сваритися, сам собі наливаю.

А ще вся сім'я має бути в цей день за столом. І діти повинні допомагати старшим у всьому, що попросять.

У нас — саме так. Онук навіть за мене закушує!

І вечеряти зась до появи першої зірки на небі. До цього перекусити можуть діти чи люди зі слабким здоров'ям.

Я так і чиню. Перекусити встигаю до появи на небі першої зірки. У гаражі. З кумом.

А ще вважається, що в цей день не можна пити воду, аби не потрапити під небесну кару. Замість неї пропонується вживати чай, каву чи інші напої.

Погоджуюсь. Навіщо воду гилити, коли під руками повно всіляких міцних напоїв!

Так що онукова інформація — застарілий непотріб. Віддам його дружині. Нехай візьме до уваги. Бо великий гріх цього не знати.

ІЗ КИМ НЕ ТРАПЛЯЄТЬСЯ

Спіймали на хабарі знайомого.

Злості моїй не було меж. Ага, вивернув справжнє нутро! Так тобі і треба! Сідай на нари і спокутуй гріх, ненаситний бовдуре!

Аж через день зустрічаю його. Біля міського суду. Дивлюся, змарнів, хутряне пальто на поношену куртку зі шкіро-замінника одягнув, костюм не найпершої свіжості. На штанях не те що кантів не видно — зіжмакані, як гармошка!

І стало мені жаль знайомого. Як-не-як, батько двох дітей. Інколи на чарку запрошував...

Потис руку, висловив співчуття і сподівання, що майна не конфіскують і багато не впаяють.

Десь за тиждень знову побачив. І вловив новизну як на обличчі, так і в одязі. Посвітлів, модніша куртка на плечах, костюм кращий.

Зрадив і побажав так триматися далі.

Ще через тиждень наші шляхи вкотре перетнулися. Бачу, щоки в бідолахи порожевіли, одяг подорожчав. А головне — на вустах усмішка. До вух. Зізнався, що повертається від слідчого.

Мене це ще більше втішило. Не причинили ж у камері. Значить, не такий страшний суд, яким мав би бути. Врахують щиросердне зізнання і дадуть років п'ять колонії загального режиму. Для профілактики.

Про це сказав йому й побажав якнайгуманнішого вироку. Бо людина в цілому він непогана. Було, підвезе на своєму джипові, коли побачить на дорозі, на риболовлю чи полювання запросить, кросворд допоможе розв'язати...

Минуло ще з півмісяця часу. І ми знову випадково здибалися. Весь сяє! На ньому — звичне хутряне пальто, костюм найвищого гатунку, пахне дорогими парфумами, свіжа зачіска, під пахвою — роздута барсетка...

Обнялися, розцілювалися. Мене така радість пройняла, що не розказати. Від того, що чоловік не пропав, не перетворився на зека. Буде скоро з ким і чаркувати, і риболовити, і полювати, і кросворди розв'язувати! Очевидно, взяли на поруки. Як і мало статися з тим, хто необачно спокусився на хабар. З ким не трапляється!

Тож запитав:

— Знайшлися добрі люди?

Знайомий блиснув золотими зубами:

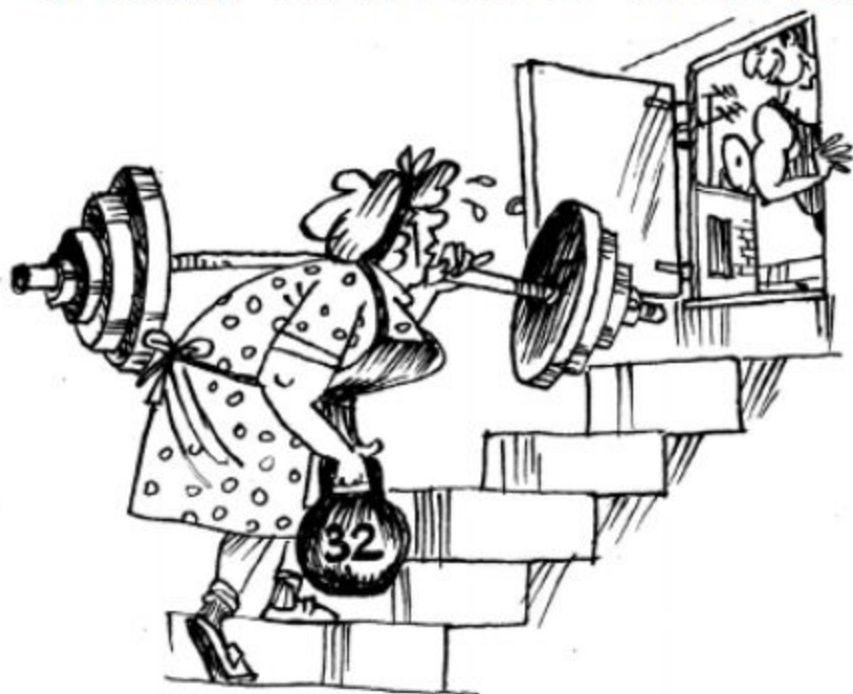
— Не люди, а суддя. Підмазали — і він повністю виправдав.

Я відчув, як злість знову почала наповнювати моє єство. Але замість бодай одного обурливого слова на адресу знайомого та його покровителів, якимось невпевнено, але прорік:

— Хай живуть справедливі суди!..

ІЗ ГУМОРИСТИЧНО- САТИРИЧНОГО КЛУНКА

БЕЗВІЗОВА ТРИВОГА

Старого ленінця зустрів.
Не погляд — полум'я з-під брів:
— Навіщо нам отой безвіз?
На нього треба грошей віз!
І за квитки, і за готелі,
І за медичні каруселі —
За все платити доведеться.
Болить від того бідне серце...
— А вам потрібно за кордон? —
Питаю. А в одвіт: — Пардон,
І я, і діти до Європи
Вже сорок літ поїздки робим!
— Чому ж безвіз таку тривогу
Зчинив? Цікаво, а їй-богу!
— Не хочу, щоб всяк знав із хлопів,
Як ми бідуємо в Європі...

ЗАПАСНИЙ ПЛАЦДАРМ

«ДНРівець» шепоче
«ЛНРівцю» на вухо:
— Воювать народ не хоче.
Як же бути нам, братухо?
Певне, скоро з України
Доведеться нам тікати...
Співбесідник:
— Неодмінно
Пекло слід резервувати...

ПОМІЧНИЦЯ

В центрі міста на горищі
П'ятиповерхівки
Хлопці дужі й гонористі,
Діточки верхівки,

Кожен вечір за годину
До нічного клубу
Руки, ноги, шию, спину
Розминають любо.
Той гантелі піднімає,
Той штовхає штангу,
А той диски накладає
Згідно свого рангу...
Закортіло власні сили
Хлопцям показати,
Тож повпреда запросили
Четвертої влади.
Журналісту вдачу вперту
Й здатність показали,
А опісля у газету
Інтерв'ю давали.
Представник ЗМІ, лисий дядя,
Всучив запитання:
— Хто сюди приніс знаряддя,
Скажіть на прощання?
Відповів сам Етажерка —
Ватажок спортз'їзду:
— Баба Олечка — вахтерка
З першого під'їзду!

НЕ ФОРТЕЦЯ

Стіни, стеля — із бетону,
Жалюзі — на вікнах,
Бронедвері важать з тонну,
Варта скрізь постійна.
Дріт колючий — на паркані,
А у нім — напруга,
Ще й довкіл — рови шикарні,
Не проскочить муха.
Ця споруда — не фортеця,

Хата знаменита,
У якій в страху живеться
Виводку бандита.

ЗНАХІДКА

Напевно, казка
Вгледів ленінець Артем
Текст на тротуарі
«Реставрація систем»
З номером у парі.
Зупинився, оглянувсь
Вірний син радвледи,
А тоді почав комусь
Телефонувати.
— Завдяки своїм ногам
Стрів спеціалістів,
Що вернути можуть нам
Еру комуністів.
Бо відновлюють, зважай,
Всі системи, брате.
Тож парткасу діставай —
Будемо вмовляти!..

ЧИНОВНИКИ ТА ПОЕТ

Чиновникам назустріч йшов поет.
— Добридень, — проказав художник слова.
А ті — ні пари з уст, мов на секрет
У них була державна постанова.
Однак поет був гострим на язик —
Служак спинив і мовив без вагання:
— Я по очах думки читати звик:
Писульки ви не маєте з вітанням!

БАЛАДА ПРО АПАРАТА

У голові — і шум, і писк:
Піднявсь артеріальний тиск!
Подався до сусіда вмить,
Щоб змірять гада й придушить.
Сусід візиту вельми рад,
Адже уперше апарат
Пустить у хід настав момент!
Тож в крісло, мов на постамент,
Всадив мене хвилин за п'ять —
І став інструкцію читать...
За півгодини задля тиску
Підвів підкованості ризику:
— На руку натягнути слід,
Запхати штуку оцю під,
А потім — слухавку у вуха,
Та й накачать, а далі слухать...
Відхекавсь, витер з лоба піт,
Подав плящину та обід:
— Відзначить треба справу цю.
По чарці лиш, до холодцю!
Хильнули, з'їли холодець.
— Тепер закурим накінець, —
Обтерши губоньки, сусід
Продовжив свій медичний звіт.
Дістав цигарки. Запалили,
Хвилин п'ятнадцять покурили,
Й господар стомлено загув:
— Я зміст інструкції забув...
Вертів талмудом так і сяк.
А голова моя — баняк,
Лице — біліше від блокнота,
А під грудьми — суціль нудота,
В ногах — мов тонни дві свинцю...

Взяв під язик лист з холодцю,
Під лоба очі закотив
І на руці відчув дроти...
А після що було — пільма.
Була весна — тепер зима,
Лежу в палаті, лікарі
Літають, наче м'яч у грі,
Та апарат стоїть в очах,
Як вуж, що виповз з-під корча...

НЕ ТА СИТУАЦІЯ

Ожеледиця — страшна,
Тротуар — крижина.
Ось і гепнулась одна
Жіночка... Мужчина
У літах умить підбіг,
Звів на ноги жінку,
Обтрисив із неї сніг,
Всучив вітамінку.
Від такого вчинку згас
Біль в жіночій спині:
— Дуже дякую. За вас
Помолюся нині...
Рятівник аж засіяв:
— Та не тратьте сили.
До партійних наших лав
Краще б ви вступили.
Сльози витерла з очей
Жінка і сказала:
— Я на голову іще,
Голубе, не впала!

БАЛАДА ПРО АГРЕСИВНЕ СЛОВО

Зустрілись в тексті випадково
Коротке і довжезне слово.
Те, що із десяти складів,
Односкладовому свій гнів
Уже не вперше виливало:
— Для мене простору замало!
Ти у город мій пхаєш носа!
Негайно злазь із мого воза!
Коротке слово не мовчало —
Нахабі скромно промовляло:
— Якби тебе тут не було,
То б я спокійніше жило.
Гасити брались іскри сварки
Амбітні розділові знаки.
— Сиділи б ви обидва вдома, —
Хвостом крутила хитра кома. —
Бо через примхи тісноти
Не можу місця я знайти!
— Це правда! В текст потрібна правка! —
Гукали крапка і двокрапка.
Не відкидали ці думки
Дефіс, тире, дужки, лапки.
І крапка з комою також
Спинити прагнули дебош.
Та забіяці контратака
Була завжди — що свист для рака:
Довжезне слово всім на зло
Свою політику вело.
Воно б сварилось і тепер,
Якби його хтось не зітер.
Яка наука тому «брату»,
Що в українську лізе хату!

НЕХАЙ ЗНАЄ ФЕРАПОНТ

Пішли сусідські хлопці та й на фронт,
Зостався вдома тільки Ферапонт —
Синок блатний нувориша Козла,
Котрий нагріб за кілька літ «бабла»
Для всіх проблем — вагончик із лихвою.
Тож Ферапонт за ним — як за стіною:
У закладах нічних вибрикує до ранку,
Де споживає віскі, пиво, травку,
А потім іномаркою лихвар
Розвозить по домівках Нель і Клар...
І попри всі приколи й ДТП,
На дачі-віллі дотемна хропе
В надії, що ровесники його
Війни загасять палахкий вогонь,
Можливість забезпечать і надалі
Крутить життя розкішного педалі.
Єдиного не знає Ферапонт,
Що жде його небачений експромт:
Коли здобудуть хлопці перемогу,
Прийдуть у позолочену барлогу,
Потвору запакують у коробку —
Й відправлять до чортів на переробку!

КОРОТКИМИ ПЕРЕБІЖКАМИ

- ✓ Спить у перервах між роботою холодильника.
- ✓ Зварити щось у каструлі — не так і складно. Ти ось порожню каструлю доведи до кипіння!
- ✓ Холодний душ приносить найбільшу користь тоді, коли про теплий і думати годі.
- ✓ Дрібні персони, як правило, сидять у просторих кабінетах.
- ✓ Командує парадом на посаді сторожа. А дай йому ще посаду головнокомандувача?
- ✓ Доводив до власного відома через команду помічників.
- ✓ Довкіл — вороги, а всередині в'язниці — друзі.
- ✓ Незаперечні докази слідчих легко заперечуються круговою порукою суддів.
- ✓ Гостра дискусія нерідко завершується тупими висновками.
- ✓ Поцілити в «десятку» може й «шістка».
- ✓ Яка рада, така і громада.
- ✓ Чужий текст може стати основою твору лише для пародиста.
- ✓ Назвати власну пісню чудовим творінням здатний тільки графоман.
- ✓ Найбезпечніше злочинець почувається у в'язниці.
- ✓ Рівень працездатності шляховиків найкраще перевіряють найменші примхи погоди.
- ✓ Меланхоліка миттєво перетворити на холерика здатний лише пронос.
- ✓ Найперший засіб економії туалетного паперу — закріп.
- ✓ Щоб не мати проблем із зубами, слід їх позбутися.
- ✓ Гострими стравами голод не проштрикнеш.
- ✓ На незручності в домовині ще ніхто на скаржився.
- ✓ Ніхто не займає черги за останнім подихом.

- ✓ Від надмогильного пам'ятника не відмовився ще жоден покійник.
- ✓ Займаються пекельними справами, а мріють про рай.
- ✓ Хабара Богу не даси.
- ✓ Краще погано йти власними ногами, ніж їхати в інвалідному візку.
- ✓ Не мав парасольки, тому зробив вигляд, що повідомлення про дощову погоду не почув.
- ✓ Код до дверей у власному під'їзді довіряв тільки незнайомцям.
- ✓ На те й капці, щоб їх довго шукати.
- ✓ Робоча форма секретарки — домашній халат.
- ✓ Важко відмовити достойному клієнту в тюремній камері.
- ✓ Нерідко розмір зарплати фахівця залежить від величини його хабаровкладень.
- ✓ Дрібний крок і куций розмір взуття не заважають жити на широку ногу.

Бібліотека журналу «ПЕРЕЦЬ. Весела республіка»

Головний редактор Володимир ЧЕПІГА

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу інформації
КВ №23039-12879ПР від 28.12.2017

Засновник:

ПП «Загальнополітичне видання «СІЛЬСЬКІ ВІСТІ»,
газета захисту інтересів селян України»

Видавець:

ПП «Видавництво «СЛОВО»

Адреса редакції:

03047, м. Київ, Проспект Перемоги, 50, офіс 520
тел.: 044 454-87-68
perets.vr@ukr.net

Бібліотека журналу «ПЕРЕЦЬ. Весела республіка» №18-2018

Юрій Павлович БЕРЕЗА

СЛОВО – ГОСТЮ!

Гумор, сатира

Редактор Володимир Чепіга

Підписано до друку 024.09.2018. Формат 70x100/32.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 2,28.
Обл. вид. арк. 2,8. Наклад 1800 прим. Зам. 02409018/Б-18

Друк ТОВ «Основа-принт»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №2072 від 25.01.2005 року